

Plats: Timmele församlingshem

Tid: 2024-04-09 Kl. 18.00 – 20.00.

Paragraf-nr: 31 - 36

Närvarande: Markerade med x, tjänstgörande ersättare med xx, endast närvarande ersättare med xxx.

Ledamöter:

x Mats Enander
x Charlotta Nilsson
x Inge Klasson
x Birgit Andersson
Lars-Erik Josefson
x Helge Hesslefors
x Christina Claesson
Anders Lahrin
x Berith Gunnarsson
Christer Spjuth
x Gunnar Andersson
x Therese Karlsson (fr. Kl. 18.50)
Jan-Henric Henningsson
x Carolina Davidson, kyrkoherde

Ersättare:

Rolf Davidsson
xx Lars Neuman
xxx Tommy Johansson
xxx Ingvar Klasson
xxx Ingela Sörensen
xxx Thomas Hjalmarsson
xxx Sara Johansson
Jan Oscar Jansson
xxx Inger Henriksson
xxx Kent-Åke Claesson
xxx Barbro Andersson
Bengt Johansson
Aila Kiviharju

Övriga:

Sandra Wilsson, Skara stift
Ledamöter i pastoratets församlingsråd

Justering: Lars Neuman utsågs att jämte ordf. justera protokollet.

Justeringens plats: Församlingsexpeditionen Ulricehamn

Underskrifter: Sekreterare.....
Gunnar Andersson
Ordförande.....
Helge Hesslefors
Justerande.....
Lars Neuman

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ: **Kyrkorådet 2022 - 2025, Ulricehamns pastorat**

Sammanträdesdatum 2024-04-09

Datum för anslags uppsättande

Datum för anslags nedtagande

Förvaringsplats för protokollet Kyrkoarkivet, Västra Kyrkogatan 3 B, Ulricehamn, Exp.

Underskrift.....

§ 31 Inledning / öppnande

Kh. Carolina Davidson inledde med bibelläsning och bön, varefter ordf. Helge Hesslefors förklarade mötet för öppnat.

§ 32 Val av justerare

Till att jämte ordföranden justera protokollet valdes Lars Neuman.

§ 33 Upprop

Ordföranden förrättar upprop och de närvarande noteras enligt förstasida till protokollet.

§ 34 Fastställande av föredragningslistan

Den utsända föredragningslistan fastställdes.

§ 35 Färdplan för klimatet

Sandra Wilsson, Skara stifts miljöstrateg hälsades välkommen till denna informations- och inspirationskväll till vilken församlingsråden också var inbjudna. Tidigare under dagen hade Sandra medverkat i en samling för all personal.

Med ledning av ett bildspel (*bilaga 1* till protokollet) föreläste Sandra om miljöfrågor och klimatförändringar

- Ur ett globalt perspektiv
- Svenska kyrkans miljöarbete:
- Svenska kyrkans miljödiplomering
- Svenska kyrkans färdplan för klimatet
- mm. mm

Deltagarna aktiverades i ett grupparbete, svaren redovisades som avslutning och sammanfattades av Sandra, *bilaga 2 till protokollet*.

§ 36 Avslutning

Sandra avtackades med en stor applåd för en intressant föreläsning, och ordf. tackade alla för visat intresse och förklarade sammanträdet för avslutat.

Kyrkostyrelsen 2024-04-09
Bilagor 1.

ULRICEHAMNS PASTORAT

2024.04.09

Många känner oro över klimatförändringar och i en anda av förvålltande ska medvetenheten om biologisk mångfald och miljögenomsyra all verksamhet. Tydliga och goda beslut behöver tas när det gäller t.ex. rättvis handel, transporter, konsumtion, fastigheter och kyrkogårdar.

It's warming.

It's us.

We're sure.

It's bad.

We can fix it.

- Kimberly Nicholas

FIGURE C Global risks ranked by severity over the short and long term

Please estimate the likely impact (severity) of the following risks over a 2-year and 10-year period.

Source

World Economic Forum Global Risks

Perception Survey 2023-2024.

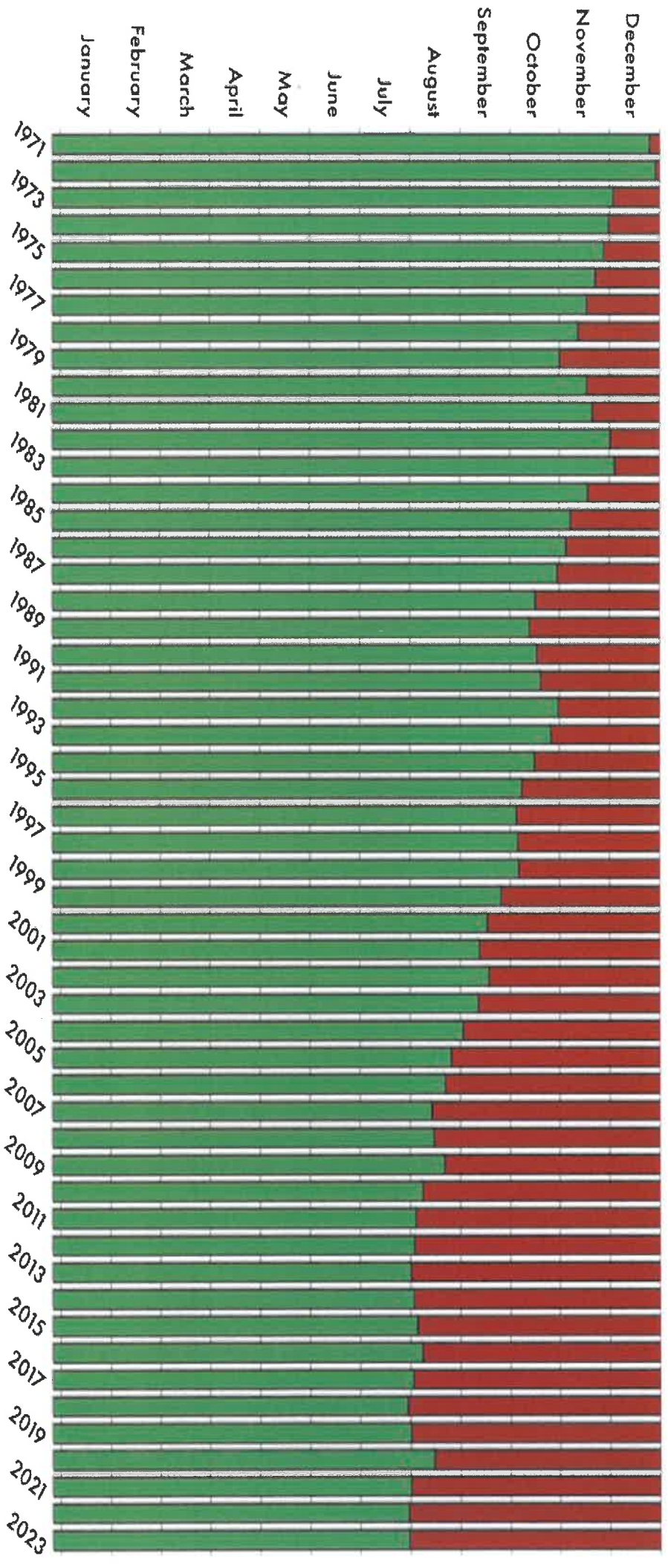
1 Earth

Earth Overshoot Day

1971 - 2023

1.7 Earths

EARTH OVERSHOOT DAY

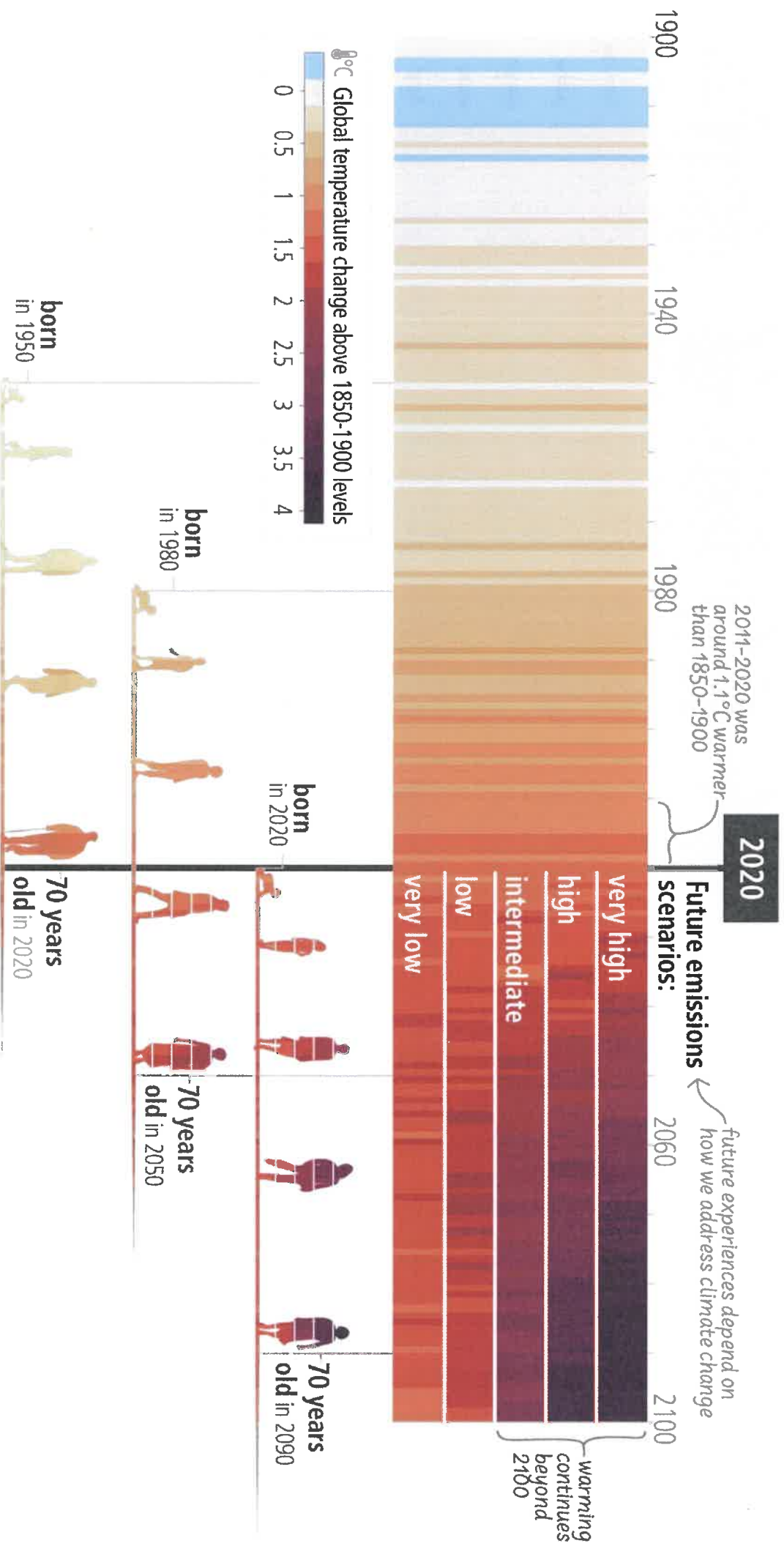

FODAPo
FOOD FOOTPRINT DATA ACCOUNTS

Source: National Footprint and Biocapacity Accounts 2023 Edition
data.footprintnetwork.org

c) The extent to which current and future generations will experience a hotter and different world depends on choices now and in the near-term

MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

C C

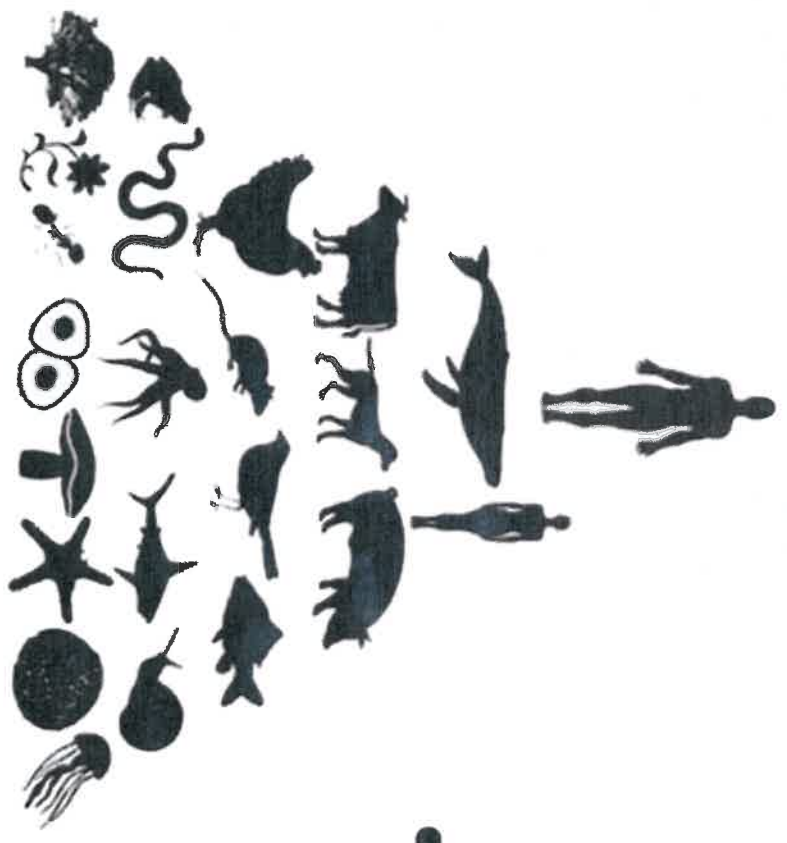
C C

Vi hör jorden ropa när vi lyssnar till ropen från de fattiga
och vi vet att från dess början har jorden ropat till Gud
över mänsklighetens orättvisa. (Första Mosebok 4:10)

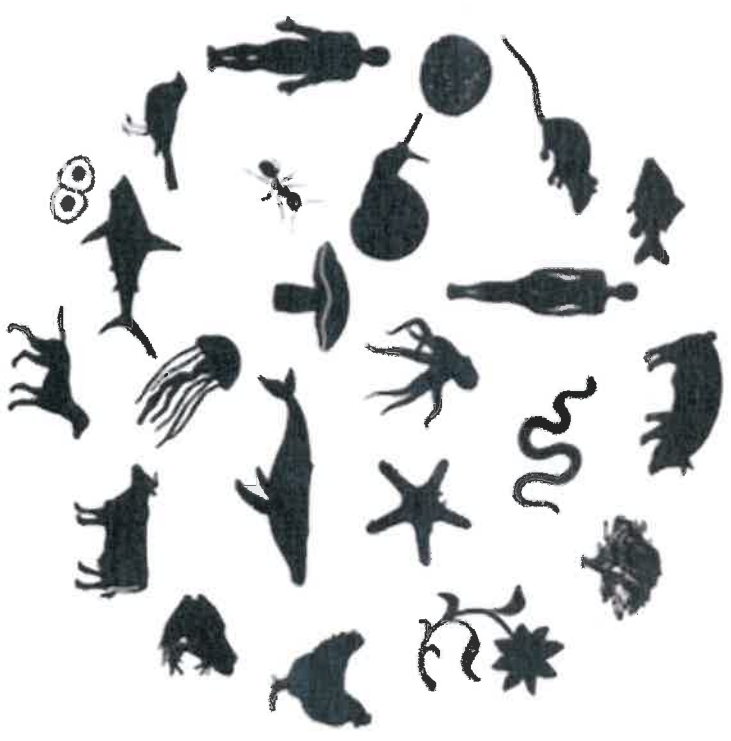
“[...] individualism som människosyn, konsumism
som livsmening och ateism som gudssyn.”

– Arkebiskop Martin Modéus

EGO

ECCO

NATURENS RÄTTIGHETER

”Naturens rättigheter innebär ett avgörande skifte i vårt tänkande och en nydaning av det juridiska systemet. Jordens ekosystem och livsformer ses som subjekt med inneboende rättigheter att existera. [...] Naturens rättigheter handlar om att balansera mänskliga behov med behoven för andra arter och för livet som helhet.”

BISKOP ANDREAS HOLMBERG - SJU NYCKLAR

SKULD, SORG OCH
VREDE

VÄCK FÖRUNDRAN OCH
FASCINATION

ODLA TAKSAMHET OCH
FÖRNÖJSAMHET

ÅTERUPPTÄCK OCH
ÅTERERÖVRA 'VI'

ÄLSKA PÅ

MÅLA NYA BILDER AV
DET GODA LIVET

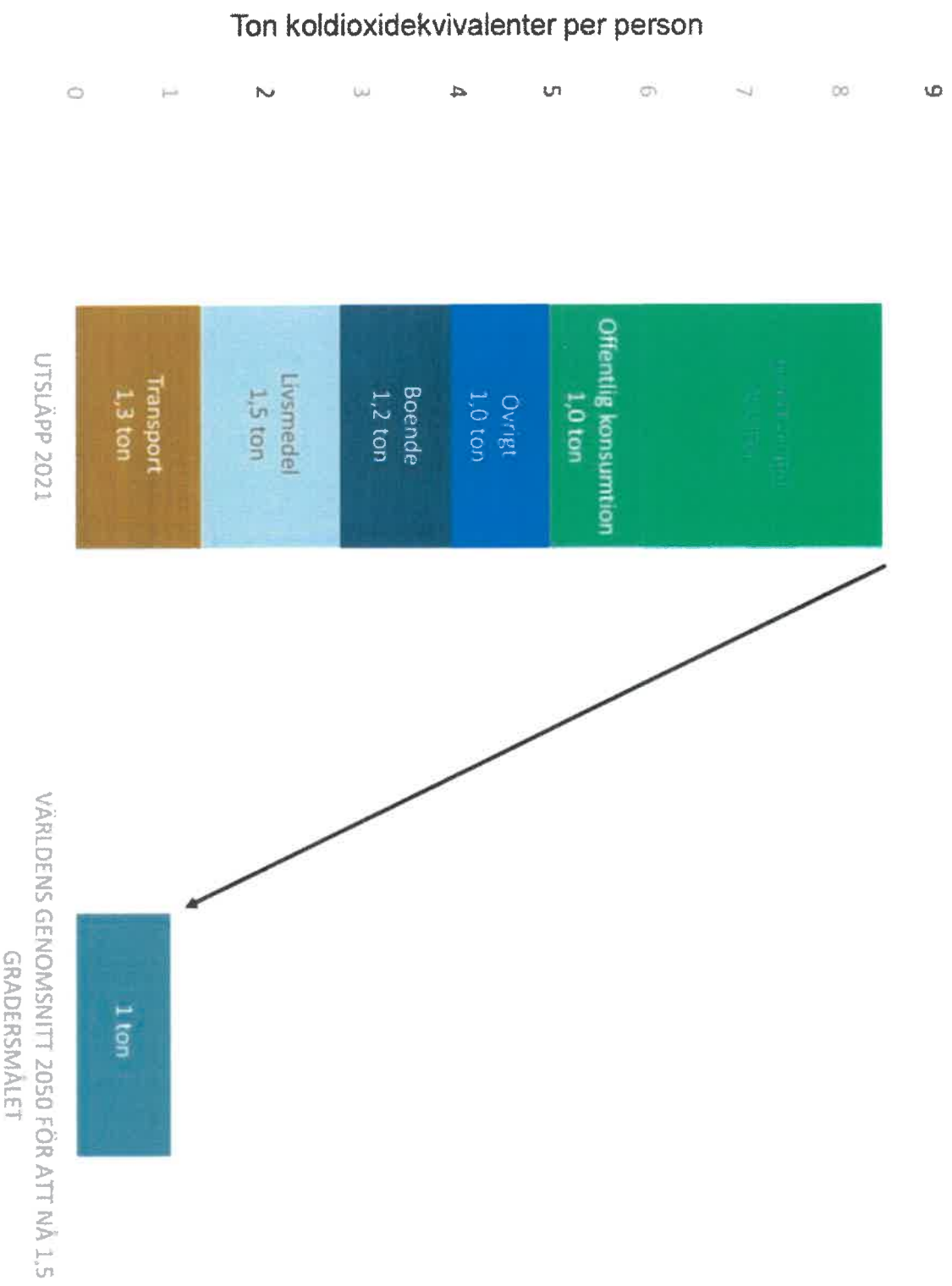
VILA

“Varför lär vi barn beteenden som vi vet att de inte kommer kunna fortsätta med?”

– Klimatpsykologerna

Varför händer det inte mer?

- Confirmation bias
- Kortsiktigt tänkande
- Åskådareffekt

Sunk cost fallacy

- investeringar gör oss mindre benägna att förändra

Förlustaversion

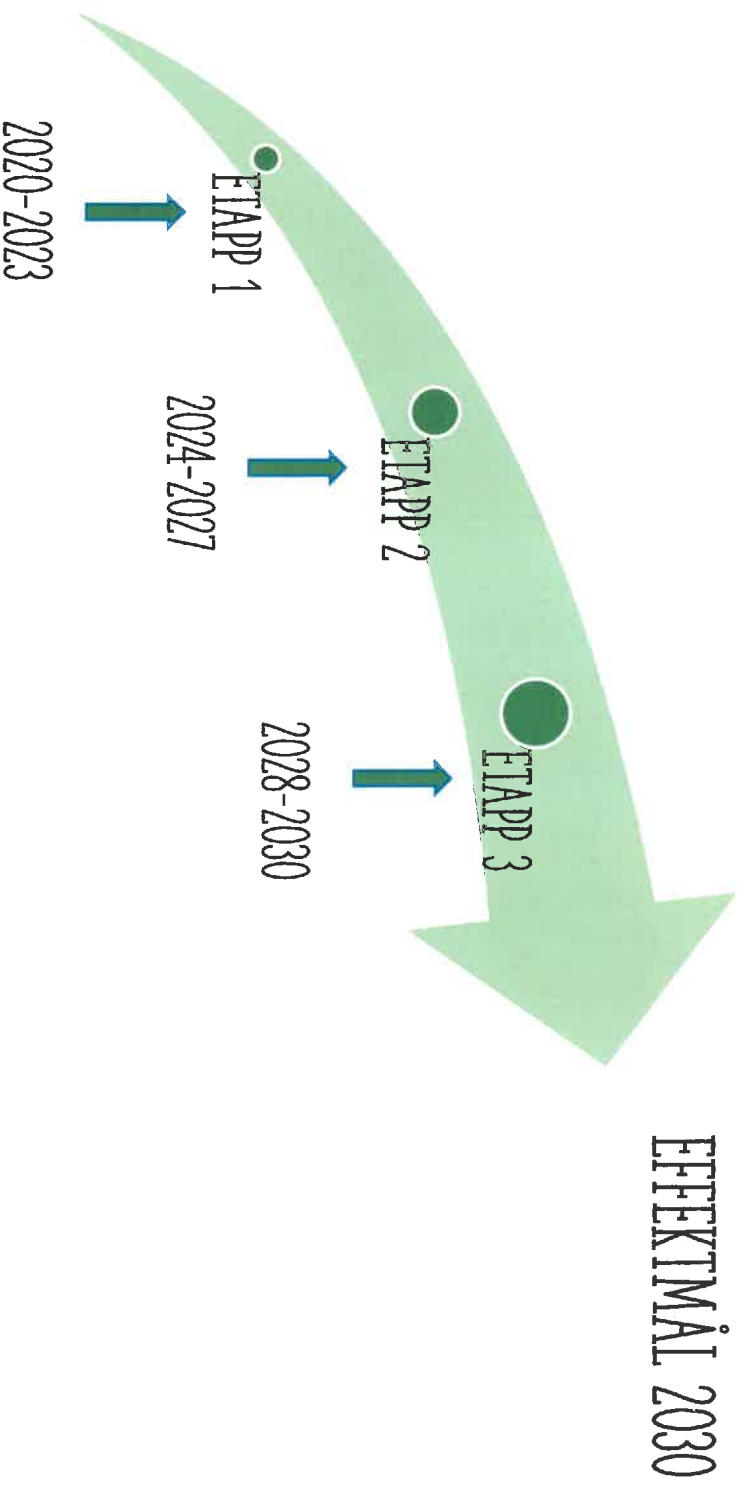
- ett begrepp för att beskriva varför människor tycker att det är mycket värre att bli av med något de redan har än att få något nytt

P
A
U
S

SVENSKA KIRKANS FÄRDPLAN FÖR KLIMATET

EFFEKTIVMÅL TILL 2030

KLIMATNEUTRALITET

VÅRDERINGSFÖRÄNDRINGAR OCH ANDLIGA OCH EXISTENTIELLA FRÅGOR

KLIMATRÄTTVISA

FÄRDPLANENS MÅLOMRÅDEN ETAPP 2

KYRKANS UPPDRAG

**BEGAVNINGSPLÅTSE,
MARKANLÄGGNINGAR & MASKINER**

ENERGIANVÄNDNING & BYGGNADER

**KONSUMTION OCH
INVESTERINGAR**

**PRODUKTION AV
FÖRNYBAR EL**

**KLIMATANPASSNING
OCH KRISBEREDSKAP**

RESOR & TRANSPORTER

**FÖRVALTNING AV SKOG OCH
MARK**

Nytt anslag för färdplanen för klimatet

Den 22 november fattade kyrkomötet beslut om Verksamhet och ekonomi för 2024-2026. I denna ingår en satsning om 200 miljoner till den andra etappen av Svenska kyrkans färdplan för klimatet (2024-2027).

FÄRDPLANENS MÅLOMRÅDEN

TILL OCH MED 2027 SGA.

- 11 SVENSKA KYRKAN VARA EN MODIG RÖST FÖR RÄTTVIS OMSÄLLNING MED OMSÖRG OM HELA SKAPELSEN, SOM I ORD OCH HANDLING TAR SITT ANSVAR LOKALT OCH GLOBALT.
- 12 SVENSKA KYRKAN INITIERA OCH DELTA I SAMTAL OM VÄRDERINGSFÖRÄNDRINGAR AVSEENDE EN MÄNNISKECENTRERAD LIVSFÖRSTÅELSE OCH ETT ENGAGEMANG FÖR NATURENS RÄTTIGHETER.
- 13 SVENSKA KYRKANS VERKSAMHET INOM DEN GRUNDLÄGGANDE UPPGIFTEN BIDRA TILL DEN NÖDVÄNDIGA VÄRDERINGSFÖRÄNDRING SOM KRÄVS FÖR SKAPELSENS FRAMTID.
- 14 KUNSKAP OM KLIMATRÄTTVISA GENOMSTRÅ ALL VERKSAMHET I SVENSKA KYRKAN.
- 15 SVENSKA KYRKAN BEARBETA ANDLIGA OCH EXISTENTIELLA PERSPEKTIV AV KLIMATKRISEN I EKUMENISKA OCH INTERRELIGÖSA NÄTVERK SAMT MED ANDRA SAMHÄLLSAKTÖRER.
- 16 ALLA FÖRSAMLINGAR HA TILLGÅNG TILL STÖD FÖR ATT SNYLLGÖRA FÄRDPLANENS MÅL I SVENSKA KYRKANS INTERNA FRÅMLANDE- OCH TILSTNSVEKTYG SOM LOKALFÖRSÖJNINGSPLANER, FÖRSAMLINGSINSTRUKTIONER OCH VISITATIONER.

FÄRDPLANENS MÅLOMRÅDEN

TILL OCH MED 2027 SKA:

2.1 DEN TOTALA KÖPTA ENERGI MÄNGDEN PER KVADRATMETER FÖR UPPVÄRMNING OCH EL I BYGGNADER GENOM EFFEKTIVISERING HA MINSKAT MED MINST 5% PER ÅR UNDER ETAPPEN. DET MOTSVARAR EN MAXIMAL GENOMSNITTLLIG ENERGIANVÄNDNING PÅ 115 KWH/M2 PER ÅR FÖR UPPVÄRMDA YTOR VID ETAPPENS SLUT.

ENERGIANVÄNDNING
& BYGGNADER

2.2 DE TOTALA KLIMATPÅVERKANDE UTSLÄPPEN FRÅN ENERGIANVÄNDNING HA HALVERATS UNDER ETAPPEN.

2.3 KREMATORIEVERKSAMHETEN ANVÄNDA UTSLUTANDE FOSSILA STÖDBRÄNSLEN OCH UTSLÄPPEN FRÅN STÖDBRÄNSLET UPPGÅ TILL MAXIMALT 20 KG CO₂E/KREMATIÖN.

2.4 FOSSIL ELDNINGSSÖLA FÖR UPPVÄRMNING VARA HELT UTSASAD. ÖVRIGA FOSSILA BRÄNSLEN FÖR UPPVÄRMNING SKA VARA PLANERADE FÖR UTSÄSNING SENAST TILL 2030.

2.5 SAMTLIGA ENHETER INOM SVENSKA KYRKAN HA GÖRT AKTIVA VAL AV FÖRNYBAR EL OM MÖJLIGT SKA ELEN VARA MÅRT BRÄ MILJÖVAL

Lagkrav laddstolpar

Den 1 januari 2025 träder ett retroaktivt krav i kraft där samtliga uppvärmda byggnader (som inte är bostadshus) med fler än 20 parkeringsplatser måste ha en tillgänglig laddningspunkt.

FÄRDPLANENS MÅLOMRÅDEN

TILL OCH MED 2027 SKA:

- 31 DEN TOTALA ÅRLIGA PRODUKTIONEN AV FÖRNYBAR EL (SOL OCH VIND), FRÅN EGNA ANLÄGGNINGAR INOM SVENSKA KIRKAN HA ÖKAT MED MINST 85 GWH UNDER ETAPPEN, SÅ ATT DEN EGNA FÖRNYBARA ELPRODUKTIONEN VID ETAPPENS SLUT MOTSVARAR MINST EN TREDJEDDEL AV SVENSKA KIRKANS ELANVÄNDNING.
- 32 DEN RELATIVA ÖKNINGEN AV INSTALLERAD EFFEKT SOLEI I SVENSKA KIRKAN ÖVERSTIGA ÖKNINGEN FÖR SVERIGE I STORT UNDER ETAPPEN.

PRODUKTION AV
FÖRNYBAR EL

FÄRDPLANENS MÅLOMRÅDEN

TILL OCH MED 2027 SKA:

- 4.1 MINST 75 % AV ALLA GRUPPRESOR OCH RESOR MED BIL I TJÄNSTEN VARA FOSSILFRIA.
- 4.2 RESOR MED BIL OCH FLYG HA MINSKAT MED MINST 25 % RESP. 50 % (I KILOMETER), UNDER ETAPPEN.
- 4.3 PRAKTISKA FÖRUTSÄTTNINGAR SOM UNDERLÄTTAR FÖR FOSSILFRIA FÄRDMEDEL FINNAS VID ALLA PERSONALPARKERINGAR OCH KYRKOR MED PARKERINGAR

RESOR &
TRANSPORTER

FÄRDPLANENS MÅLOMRÅDEN

TILL OCH MED 2027 SKA.

BEGRAVNINGSPLATSER,
MARKANLÄGGNINGAR &
MASKINER

- 51 SKÖTSELN AV BEGRAVNINGSPLATSER OCH MARKANLÄGGNINGAR INOM SVENSKA KYRKAN MINSKA DEN FOSSILA ENERGIANVÄNDNINGEN MED MINST 75 % NÄR DET GÄLLER TRANSPORTER, RESOR OCH MASKINELL UTRUSTNING UNDER ETAPPEN.
- 52 SVENSKA KYRKAN SAMORDNA KREMATORIEVERKSAMHETEN.
- 53 BEGRAVNINGSVERKSAMHETEN SAMORDNA TRANSPORTER AV STOFI OCH ASKA.
- 54 SKÖTSELN AV BEGRAVNINGSPLATSER OCH MARKANLÄGGNINGAR INOM SVENSKA KYRKAN MINSKA MÄNGDEN RESTAVFALL MED MINST 5 % UNDER ETAPPEN.

FÄRDPLANENS MÅLOMRÅDEN

TILL OCH MED 2027 SKA:

61 EN STÖDFUNKTION FÖR HÅLLBARA INKÖPSPROCESSER VARA ETABLERAD, OCH ANVÄNDAS INOM VARJE STIFTSKANSLI OCH I MINST 60 % AV FÖRSAMLINGARNA I VARJE STIFT.

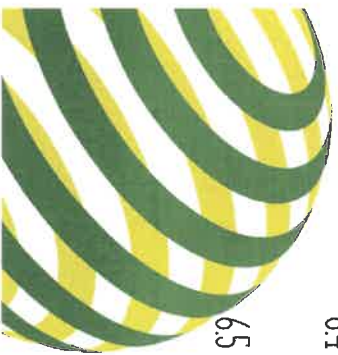
KONSUMTION &
INVESTERINGAR

62 ANSLUTNING TILL SVENSKA KYRKANS NATIONELLA OCH/ELLER REGIONALA RAMAVTAL, INOM AVTALSKATEGORIER MED SÄRSKILD KLIMATRELEVANS FÖRDUBLAS UNDER ETAPPEN.

63 RESURSEFFEKTIVITET, DELANDE, ÅTERBRUK, CIRKULÄRA LÖSNINGAR OCH LÅGT KLIMATAVTRYCK EFTERSTRÄVAS I STÖRSTA MÖJLIGA MÅN VID INKÖP OCH KONSUMTION PÅ ALLA NIVÅER I SVENSKA KYRKAN.

64 VÄRDET PÅ INVESTERAT KAPITAL I ETHOSFONDERNA HA BIBEHÅLLITS PÅ MINST SAMMA NIVÅ SOM VID INGÅNGEN AV ETAPPEN.

65 LÅNGSIKTIGA KAPITALPLACERINGAR GÖRAS I LINJE MED SVENSKA KYRKANS FINANSPOLICY FÖR NATIONELL NIVÅ.

FÄRDPLANENS MÅLOMRÅDEN

TILL OCH MED 2027 SKA:

- 71 SAMTLIGA KYRKBYGGNADER, KYRKOTOMTER OCH BEGRAVNINGSPLATSER SOM ÄR SKYDDADE ENLIGT KULTURMILJÖLAGEN VARA UTREDDA FÖR HUR DE PÅVERKAS AV KLIMATFÖRÄNDRINGENS EFFEKTER.
- 72 EN SAMVERKAN OCH UTBILDNING INOM KLIMATANPASSNING VARA ETABLERAD OCH ANVÄNDAS AV SVENSKA KYRKANS ANSTÄLLDA OCH FÖRTROENDEVALDA.
- 73 DET FINNAS BEREDSKAP OCH FÖRMÅGA ATT BEMÖTA FYSISKA, PSYKISKA OCH EXISTENTIELLA BEHOV VID BÅDE AKUTA OCH SMYGANDE KRISER, ORSAKADE AV EXTREMA VÄDERHÄNDELSER ELLER ETT FÖRÄNDRAT KLIMAT.
- 74 BEGRAVNINGSVERKSAMHETEN VARA FORTSATT SÄKRAD UNDER VÄDERRELATERADE HÄNDELSER.
- 75 RÄTTVISSEKTEKTEN SYNLIKGÖRAS I ARBETET MED KLIMATANPASSNING.

KLIMATANPASSNING
OCH KRISBEREDSKAP

FÄRDPLANENS MÅLOMRÅDEN

TILL OCH MED 2027 SKA:

- 81 BERÄKNINGSMODELLEN FÖR DEN SKOGIGA KOLBALANSEN VARA UTVÄRDERAD GENOM EXTERN REVISION, OCH MÄTMETODER FÖR JORDBRUKETS KOLBALANS VARA IMPLEMENTERAD I ENLIGHET MED BÄSTA PRAKIS OCH GÄLLANDE REDOVISNINGSGEGLER.
- 82 PRÄSTÖNETILLGÅNGARNA FORTSATT AKTIVT BIDRA TILL FÖRSKNING OCH UTVECKLING OM EN HÅLLBAR FÖRVALTNING AV SKOG OCH MARK OCH EN HÅLLBAR PRODUKTION AV FÖRNYBAR ENERGI.
- 83 PRÄSTÖNETILLGÅNGARNA SOM MARKÄGARE, PROJEKTÖR OCH KAPITALFÖRVALTARE VERKA FÖR ÖKAT TRÄANVÄNDANDE I BYGGNATIONER OCH KLIMATSMART BYGGANDE.
- 84 PRODUKTION AV FÖRNYBAR EI, MOTSVARANDE DEN TOTALA ÅRLIGA ANVÄNDNINGEN I KYRKANS BYGGNADE, VARA I PROJEKT- ELLER PRODUKTIONSTAS PÅ PRÄSTÖNETILLGÅNGARNAS MARKER. PRODUKTIONEN KAN OMFATTA BÅDE EGNA ANLÄGGNINGAR OCH ANLÄGGNINGAR SOM DRIVS AV ANDRA AKTÖRER PÅ PRÄSTÖNETILLGÅNGARNAS MARKER.

FÄRDPLANENS MÅLOMRÅDEN

TILL OCH MED 2027 SKA

85 PRÄSTÖNETILLGÅNGARNA BIDRA TILL FORUM FÖR KOMPETENSUTVECKLING, ERERENHETSUTBYTE OCH GEMENSAMMA PROJEKT FÖR FOSSILFRITT OCH HÅLLBART JORDBRUK FÖR SINA GÅRDSARENDAUTORER. VID NYUPPLÄTELSE AV ARRENDEN SKA MAN ANVÄNDA MÖJLIGHETEN ATT PÅVERKA BRUKANDET OM DET ANSEES LÄMPLIGT.

86 PRÄSTÖNETILLGÅNGARNAS SKOGSBRUK STRÄVA EFTER FOSSILFRIHET I SKÖTSEL OCH TRANSPORTER.

87 PRÄSTÖNETILLGÅNGARNA TILLVARATA DEN BRUKADE SKOGENS PRODUKTIONSPOTENTIAL FÖR ÖKAD KLIMATNYTTA PÅ KORT OCH LÅNG SIKT. SAMTLIGA ÅTGÄRDER FÖR KLIMATNYTTA INOM PRÄSTÖNETILLGÅNGARNAS FÖRVALTNING AV SKOG OCH MARK SKA HA EN BALANS MELLAN EKOLOGISKA, SOCIALA, EKONOMISKA OCH ANDLIGA VÄRDEN.

88 PRÄSTÖNETILLGÅNGARNA VIDTA AKTIVA ÅTGÄRDER FÖR KLIMATANPASSNING SOM KAN ÖKA SKOGARNAS OCH JORDBRUKSMARKENS MOTSTÅNDSKRAFT, ÅTERHÄMTNINGS- OCH UTVECKLINGSFÖRMÅGA OCH MINSKA KLIMATFÖRÄNDRINGARNAS SKADLIGA EFFEKTER.

89 PRÄSTÖNETILLGÅNGARNA HA VIDAREUTVECKLAT KUNSKAP OM HUR MARKFÖRVALTNING OCH SKOGSBRUK PÅVERKAR SAMISKA NÄRINGAR, SAMT GENOMFÖRT ANPASSNINGAR I ENLIGHET MED HANDLINGSPLANEN SOM ÄR KOPPLAD TILL SVENSKA KYRKANS ORSAKT TILL DET SAMISKA FOLKET.

The image features an abstract, textured background with a mix of dark grey, muted green, and blue tones. The texture is reminiscent of marbled paper or a watercolor wash. In the center, the word "PAUS" is written in a clean, white, sans-serif font, oriented vertically. The letters are slightly shadowed, giving them a three-dimensional appearance as if they are floating or resting on the textured surface.

PAUS

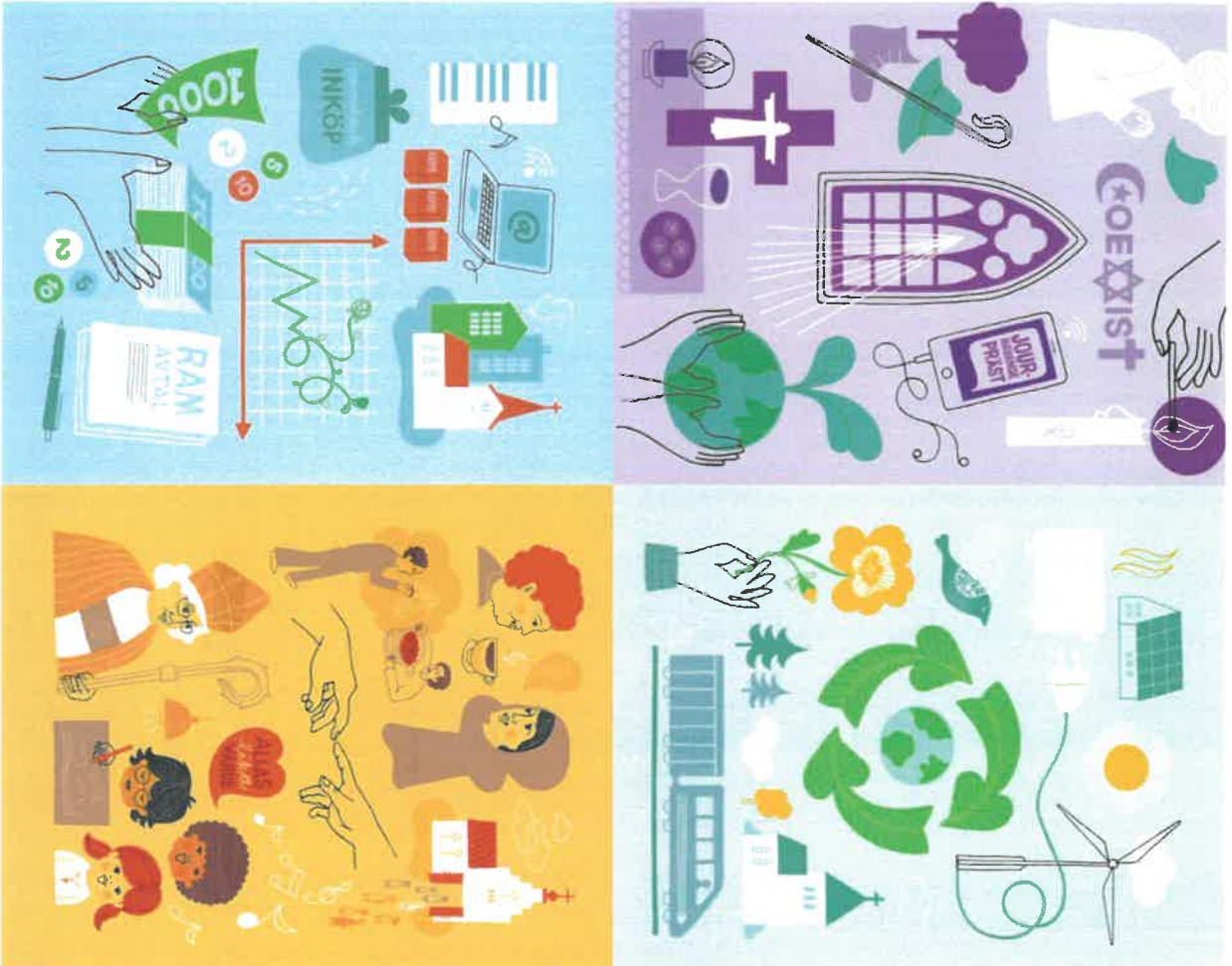
GRUPPARBEIT

C C

C C

UPPSAMLING

SVENSKA KYRKANS MILJÖDIPLOMERING

- Skapar förutsättningar för ett långsiktigt hållbarhetsarbete
- Mål för det pastorala programmet och andra verksamhetsområden
- Allt material finns på Hållbarhetsportalen

FÖRSLAG PÅ VÄGEN FRAMÅT

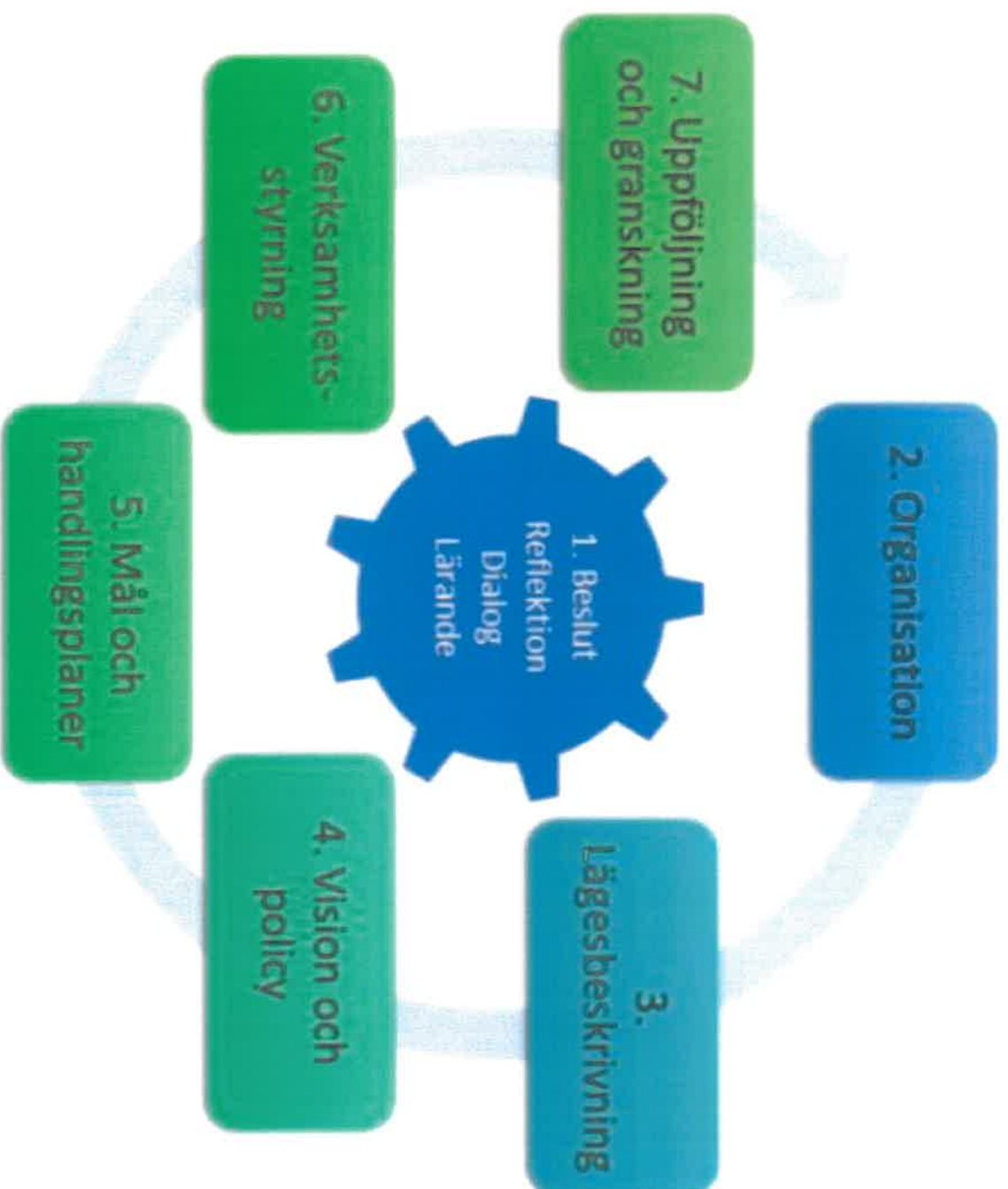
Utse en miljögrupp

Ljussteget

Påbörja arbetet med miljödiplomering

Använd Färdplanen för klimatet som inspiration för målformulering

Inför FIN-arbetet

Grupparbete

Sammanfattning av gruppdiskussionerna

Utifrån gruppdiskussionerna går det att göra några konstateranden.

1. Samtliga målområden anses viktiga,
2. Det finns stora skillnader i förståelse och/eller åsikt kring hur arbetet går med målområde 2,
3. Prioriterat arbete inom målområde 1, 2, 4 & 6 anser många är viktigt framåt,
4. De anställda vill gärna arbete vidare med många av målen i Färdplanen för klimatet,
5. Förtroendevalda trycker på vikten av att skapa en grupp som får i uppgift att samordna arbetet framåt.

Vad kan ni göra konkret framåt?

- Arbetet framåt kommer behöva struktur. Av den anledningen föreslås ni ge utrymme för några i personalen, förtroendevalda och gärna ideella att arbete gemensamt i grupp som får ansvara för arbetet framåt.
- Ge utrymme för utbildning i hållbarhetsarbetet, områden som kommit upp är exempelvis klimaträttvisa, energianvändning och klimatanpassning.
- Kommunicera mellan avdelningarna och mellan förtroendevalda och anställda, det finns kunskapsglapp inom verksamheten.
- Håll samtalet kring Färdplanen för klimatet levande med såväl anställda som förtroendevalda och gärna tillsammans.
- Formulera mål och en tidsram för arbetet framåt.

Kommentarer från anställda skrivs nedan i svart text och kommentarer från förtroendevalda skrivs nedan i blå text.

Mål i Färdplanen för klimatet	Det här gör vi	Det här vill vi göra mer av	Det här vill vi prioritera framåt
Målområde 1: Kyrkans uppdrag			

<p>1.1 Svenska kyrkan vara en modig röst för rättvis omställning med omsorg om hela skapelsen, som i ord och handling tar sitt ansvar lokalt och globalt.</p>	<p>Konkreta exempel från grupper</p> <ul style="list-style-type: none"> - Arbetslaget samåker, sopsorterar, använder elverktyg och batteridrift - Det här gör vi väldigt lite av - Bygger på personliga initiativ 	<ul style="list-style-type: none"> - 6 grupper vill göra mer av det här målet - 1 grupp vill göra mer av detta <p>Konkreta förslag från grupper</p> <ul style="list-style-type: none"> - Arbete med mångfald - Lära oss mer om vad vi kan göra konkret - Vi behöver bli mer medvetna - Hur får vi upp frågorna på agendan? - Individuell reflektion kring sin profetiska roll - Utse/anställa en klimat- eller miljöstrateg - Uppdrag för medarbetare 	<ul style="list-style-type: none"> - 8 grupper vill prioritera målet framåt - 1 grupp vill prioritera målet framåt <p>Konkreta förslag från grupper</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vi vill prioritera solceller, biodling, sälja honung till förmån för ACT - Vi vill ha mer samtal i grupper och med människor - Ta upp detta mer i predikan - Mer samtal med varandra om rädslor och möjligheter - Öka kunskapsläget - En eller flera hållbarhetsgrupper
<p>1.2 Svenska kyrkan initiera och delta i samtal om värderingsförändringar avseende en människocentrerad livsförståelse och ett engagemang för naturens rättigheter.</p>		<ul style="list-style-type: none"> - 7 grupper vill göra mer av detta - 1 grupp vill göra mer av detta <p>Konkreta förslag från grupper</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vi vill samarbeta mer med andra 	<ul style="list-style-type: none"> - 1 grupp vill prioritera målet framåt
<p>1.3 Svenska kyrkans verksamhet inom den grundläggande uppgiften bidra till den nödvändiga värderingsförändring som krävs för skapelsens framtid.</p>		<ul style="list-style-type: none"> - 5 grupper vill göra mer av detta - 1 grupp vill göra mer av detta <p>Konkreta förslag från grupper</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vi vill källsortera mer i hus och på kyrkogårdar 	<ul style="list-style-type: none"> - 3 grupper vill prioritera målet framåt
<p>1.4 kunskap om klimaträttvisa genomsyra all verksamhet i Svenska kyrkan.</p>		<ul style="list-style-type: none"> - 7 grupper vill göra mer av detta - 1 grupp vill göra mer av detta <p>Konkreta förslag från grupper</p> <ul style="list-style-type: none"> - Borde vara en stående punkt på 	<ul style="list-style-type: none"> - 8 grupper vill prioritera detta framåt - 1 grupp vill prioritera detta framåt <p>Konkreta förslag från grupper</p>

		arbetslagsträffar och församlingsråd - Bör förstås som en missionsfråga - Vi vill ha mer utbildning	- Ta upp på storsamlingar
1.5 Svenska kyrkan bearbeta andliga och existentiella perspektiv av klimatkrisen i ekumeniska och interreligiösa nätverk samt med andra samhällsaktörer.		- 4 grupper vill göra mer av detta - 1 grupp vill göra mer av detta	- 3 grupper vill prioritera detta framåt
Målområde 2: Energianvändning och byggnader			
2.1 den totala köpta energimängden per kvadratmeter för uppvärmning och el i byggnader genom effektivisering ha minskat med minst 5% per år under etappen. Det motsvarar en maximal genomsnittlig energianvändning på 115 kWh/m ² per år för uppvärmda ytor vid etappens slut.	- 3 grupper tycker att detta arbete görs - 2 grupper tycker att detta arbete görs Konkreta exempel - Vi sätter upp solceller - Ta lärdom av Gällstads kyrka - Kan vi använda mer HVO?	- 8 grupper vill göra mer av detta Konkreta förslag från grupper - Fortsätta satsning på solpaneler - Vi vill sätta upp fler solceller - Se över vilka lokaler vi använder - Kan vi samnyttja lokaler med andra samfund, gudstjänster i församlingshemmet under vintern? - Mer solceller	- 1 grupp vill prioritera detta framåt
2.2 de totala klimatpåverkande utsläppen från energianvändning ha halverats under etappen.	- 1 grupp tycker att detta arbete görs Konkreta exempel - Vi sänker värmen	- 2 grupper vill göra mer av detta	- 2 grupper vill prioritera detta framåt
2.4 fossil eldningsolja för uppvärmning vara helt utfasad. Övriga fossila bränslen för uppvärmning ska vara planerade för utfasning senast till 2030.	- 4 grupper tycker att arbetet görs - 1 grupp tycker att arbetet görs		- 2 grupper vill prioritera arbetet framåt - 2 grupper vill prioritera arbetet framåt
2.5 samtliga enheter inom Svenska kyrkan ha gjort aktiva val av förnybar el.	- 2 grupper tycker att arbetet görs	- 4 grupper vill göra mer av detta Konkreta förslag	

Om möjligt ska elen vara märkt Bra Miljöval.	<ul style="list-style-type: none"> - 3 grupper tycker att arbetet görs 	<ul style="list-style-type: none"> - Mer fokus på batteridrift 	
Målområde: Produktion av förnybar el			
3.1 den totala årliga produktionen av förnybar el (sol och vind), från egna anläggningar inom Svenska kyrkan ha ökat med minst 85 GWh under etappen, så att den egna förnybara elproduktionen vid etappens slut motsvarar minst en tredjedel av Svenska kyrkans elanvändning.	<ul style="list-style-type: none"> - 4 grupper tycker att detta görs <p>Konkreta exempel från grupper</p> <ul style="list-style-type: none"> - Installation av solpaneler - Installation av bergvärme 	<ul style="list-style-type: none"> - 5 grupper vill arbeta mer med detta <p>Konkreta förslag från grupper</p> <ul style="list-style-type: none"> - Solparker - Mer solpaneler - Mer solceller på mark och byggnader 	<ul style="list-style-type: none"> - 1 grupp vill prioritera detta framåt - 1 grupp vill prioritera detta framåt
Målområde 4: Resor och transporter			
4.1 minst 75 % av alla gruppresor och resor med bil i tjänsten vara fossilfria.	<ul style="list-style-type: none"> - 3 grupper tycker att detta görs <p>Konkreta exempel från grupper</p> <ul style="list-style-type: none"> - Väljer biodiesel - Vi budgeterar för att köpa in en elbil 	<ul style="list-style-type: none"> - 6 grupper vill göra mer av detta - 1 grupp vill göra mer av detta <p>Konkreta förslag från grupper</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vill se arbetsfordon som går på el - Samordna resor mer i tjänster: ska pastoratet erbjuda en "poolbil" i resp. område? - Mer samåkning - Mer samåkning - Mer samåkning - Mer samåkning och cykel i stan - Vi behöver fler laddplatser 	<ul style="list-style-type: none"> - 3 grupper vill prioritera detta framåt <p>Konkreta förslag från grupper</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vi vill ha fler elbilar - Vi vill prioritera tydliga riktlinjer
4.2 resor med bil och flyg ha minskat med minst 25 % resp. 50 % (i kilometer), under etappen.	<ul style="list-style-type: none"> - 1 grupp tycker att detta görs 	<ul style="list-style-type: none"> - 3 grupp vill göra mer av detta - 1 grupp vill göra mer av detta <p>Konkreta förslag från grupper</p> <ul style="list-style-type: none"> - Diskussion kring hur vi ska prioritera i verksamheten och vad vi ska göra 	<p>Konkreta förslag från grupper</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vi vill prioritera tydliga riktlinjer

		<ul style="list-style-type: none"> - Samordna inköp som sparar resor och tid - Mer samåkning 	
4.3 praktiska förutsättningar som underlättar för fossilfria färdmedel finnas vid alla personalparkeringar och kyrkor med parkeringar		<ul style="list-style-type: none"> - 3 grupper vill göra mera av detta Konkreta förslag från grupper <ul style="list-style-type: none"> - Vi vill ha fler laddplatser 	<ul style="list-style-type: none"> - 2 grupper vill prioritera detta framåt Konkreta förslag från grupper <ul style="list-style-type: none"> - Vi vill ha fler laddstolpar
Målområde 5: Begravningsplatser, markanläggningar och maskiner		Övergripande förslag <ul style="list-style-type: none"> - Fler ytor för biologisk mångfald 	
5.1 skötseln av begravningsplatser och markanläggningar inom Svenska kyrkan minska den fossila energianvändningen med minst 75 % när det gäller transporter, resor och maskinell utrustning under etappen.		<ul style="list-style-type: none"> - 2 grupper vill göra mer av detta 	<ul style="list-style-type: none"> - 1 grupp vill prioritera detta framåt
5.3 begravningsverksamheten samordna transporter av stoft och aska.	<ul style="list-style-type: none"> - 2 grupper tycker att det här görs 	<ul style="list-style-type: none"> - 2 grupp vill göra mer av detta Konkreta förslag från grupper <ul style="list-style-type: none"> - Kan vi ha en egen likbil? 	
5.4 skötseln av begravningsplatser och markanläggningar inom Svenska kyrkan minska mängden restavfall med minst 5 % under etappen.		Konkreta förslag från grupper <ul style="list-style-type: none"> - Samordna komposthantering - Vi vill kommunicera mer 	<ul style="list-style-type: none"> - 2 grupper vill prioritera detta framåt
Målområde 6: Konsumtion och investeringar			
6.2 anslutning till Svenska kyrkans nationella och/eller regionala ramavtal, inom avtalskategorier med särskild klimatrelevans fördubblas under etappen	Konkreta exempel <ul style="list-style-type: none"> - Det finns avtal med lokala leverantörer 	<ul style="list-style-type: none"> - 3 grupper vill göra mer av detta - 1 grupp vill göra mer av detta Konkreta förslag från grupper <ul style="list-style-type: none"> - Vi vill handla mindre - Finns det policy för inköp? Hur arbetar 	<ul style="list-style-type: none"> - 1 grupp vill prioritera detta framåt

		vi med eko och rättvisemärkt etc.	
6.3 resurseffektivitet, delande, återbruk, cirkulära lösningar och lågt klimatavtryck eftersträvas i största möjliga mån vid inköp och konsumtion på alla nivåer i Svenska kyrkan	- 1 grupp tycker att detta görs	- 3 grupper vill göra mer av detta Konkreta förslag från grupper - Fokus på diakonalt arbete	- 2 grupper vill prioritera detta framåt Konkreta förslag från grupper - Fokus på diakonalt arbete
6.5 långsiktiga kapitalplaceringar göras i linje med Svenska kyrkans finanspolicy för nationell nivå	- 2 grupper tycker att detta görs		- 1 grupp vill prioritera detta framåt
Målområde 7: Klimatanpassning och krisberedskap			
7.1 samtliga kyrkobyggnader, kyrkotomter och begravningsplatser som är skyddade enligt kultur miljölagen vara utredda för hur de påverkas av klimatförändringens effekter.			- 1 grupp vill prioritera detta framåt
7.2 en samverkan och utbildning inom klimatanpassning vara etablerad och användas av Svenska kyrkans anställda och förtroendevalda		- 1 grupp vill göra mer av detta	- 1 grupp vill prioritera detta framåt
7.3 det finnas beredskap och förmåga att bemöta fysiska, psykiska och existentiella behov vid både akuta och smygande kriser, orsakade av extrema väderhändelser eller ett förändrat klimat.		- 2 grupper vill göra mer av detta	
7.4 begravningsverksamheten vara fortsatt säkrad under väderrelaterade händelser.	- 1 grupp tycker att detta görs	- 1 grupp vill göra mer av detta	
7.5 rättviseaspekten synliggöras i arbetet med klimatanpassning.	- 1 grupp tycker att detta görs	- 1 grupp vill göra mer av detta	